

TANTÁRGYI TEMATIKA

BTMMN1001 Propedeutika: kritikátörténet, textológia II. A kritika előfeltevései ea.

Tantárgy neve: Propedeutika	Tantárgy Neptun kódja(i): BTMMN1001, BTMMN101, BTMMN105 (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
	Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet
	Tantárgyelem: K (K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)
Tárgyfelelős (név, beosztás): Porkoláb Tibor egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Porkoláb Tibor egyetemi docens	
Tantárgyi egység: Propedeutika: kritikátörténet, textológia II. A kritika előfeltevései ea.	
Tantárgyi egység Neptun kódja: BTMMN1001 (E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)	
Javasolt félév: 1T (A szak keresztféléves meghirdetésben nem indul, így páratlan számú félév tárgyait csak összel, páros számúit csak tavasszal lehet felvenni.)	Előfeltétel: nincs (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
Óraszám/hét: 2 előadás, 6 konzultáció (A nappali képzés heti óraszámja 14 héten át. A levelező képzések féléves óraszámja a következő: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 10 stb.)	Számonkérés módja (a/gy/k/b): kollokvium (A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számonkérés módja és értékelése</i> pontnál.)
Kreditpont: 4	Tagozat: nappali (A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)
<p>Tantárgyi egység feladata és célja (röviden összefoglalva): A kurzus célja a modernitás irodalomtörténete (19–20. század) szakirány elvégzéséhez szükséges módszertani hozzáértés megalapozása. Ebben a tantárgyi egységben kerül sor az irodalomról való gondolkodás történetének, az. ún. kritikátörténetnek a tárgyalására. Az elméleti tudásanyaghoz a klasszikus magyar irodalom tárgykörébe illeszkedő példaanyag kapcsolódik.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> A hallgató legyen tisztában azzal, hogy az esztétikai értékítéletek ismeretelméletileg milyen megalapozottsággal bírnak, és milyen kanonizációs, kultikus és egyéb narratívák keretében fogalmazódnak meg. <i>képesség:</i> A hallgató legyen képes a releváns kritikátörténeti kérdések megfogalmazására, a kérdéssel kapcsolatos szövegkorpusz kijelölésére és elemzésére. <i>attitűd:</i> A hallgató tekintse a kritikátörténeti megközelítést egy olyan lehetőségnek, melynek segítségével az irodalom történeti folyamatairól más eszközzel nem pótolható leírást adható. <i>autonómia és felelősség:</i> A hallgató tudatosan reflektáljon az kritikátörténeti jelenségekre, valamint az irodalomtudományi kutatások történeti és kulturális beágyazottságára.</p>	
<p>Tantárgyi egység tematikus leírása 14 heti bontásban:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A kritikátörténet tárgya 2. A kritika viszonyítási alapja 3. A kritikai norma fogalma 4. Normatív értékelés és értékelő normaképzés 5. A korszak irodalomfogalmai és irodalomszemléleti módjai 	

6. Az irodalom önleírásai
7. Irodalmi kultuszjelenségek
8. Tollharcok, pennacsaták
9. Kánon, kanonizáció, rekanonizáció
10. Intézményesülés
11. Kritikatörténet és irodalomtörténet
12. Korszakfogalmak
13. Stílustörténet és stílustipológia
14. (Fejlődés)történeti narratívák

Félévközi számonkérés módja és értékelése (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.):

A félévközi számonkérés módját és értékelését a félév kezdetekor a tantárgyi egység oktatója határozza meg.

Gyakorlati jegy/kollokvium teljesítésének módja és értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): K

A kód jelentése:

A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szereshető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.

K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ívre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgázhat. Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma.

Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetések a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szereshető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetések a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódnak megfelelő értékelés vonatkozik.

Kötelező irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

DÁVIDHÁZI Péter, *Elméleti kiindulópont egy kritikusi életmű vizsgálatához* = D. P., *Hunyt mesterünk: Arany János kritikusi öröksége*, Bp., 1992, 15–71.

DÁVIDHÁZI Péter, *Egy nemzeti tudomány születése: Toldy Ferenc és a magyar irodalomtörténet*, Bp., 2004 (Irodalomtudomány és Kritika).

DEBRECZENI Attila, *Tudós hazafiak és érzékeny emberek. Integráció és elkülönülés a XVIII. század végének magyar irodalmában*, Bp., 2009.

KOROMPAY H. János, *A „jellemzetes” irodalom jegyében. Az 1840-es évek irodalomkritikai gondolkodása*, Bp., 1998 (Irodalomtudomány és Kritika).

Samuel H. MONK, *The Sublime. A Study of Critical Theories in XVIII-century England*, Michigan, 1960.

SZAJBÉLY Mihály, *„Idzadnak a’ magyar tollak”: Irodalomszemlélet a magyar felvilágosodás korában, a 18. század közepétől Csokonai haláláig*, Bp., 2001 (Irodalomtudomány és Kritika).

Ajánlott irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

M. H. ABRAMS, *The Mirror and the Lamp: Romantic Theory and the Critical Tradition*, Oxford University Press, 1971.

Northrop FRYE, *A kritika anatómiája*, Bp., 1998.

René WELLEK, Austin WARREN, *Az irodalom elmélete*, Bp., 2006.

S. VARGA Pál, *A nemzeti költészet csarnokai. A nemzeti irodalom fogalmi rendszerei a 19. századi magyar irodalomtörténeti gondolkodásban*, Bp., 2005.

Historia litteraria a XVIII. században, szerk. CSÖRSZ Rumen István, HEGEDŰS Béla, TÜSKÉS Gábor, munkatárs BRETZ Annamária, Bp., 2006 (Irodalomtudomány és Kritika).

Tanulmányok).

FENYŐ István, *Az irodalom reszpublikájáért 1817–1830*, Bp., 1976 (Irodalomtudomány és Kritika).

FENYŐ István, *Valóságábrázolás és eszményítés 1830–1842*, Bp., 1990 (Irodalomtudomány és Kritika).